

Samen maken we Teylingen

Raadsprogramma 2022-2026

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Inwoners staan centraal	4
3. Duurzaam wonen voor alle doelgroepen.....	6
4. Zorg en Welzijn	8
5. Onderwijs.....	10
6. Duurzaamheid en energie	11
7. Een bereikbaar Teylingen.....	13
8. Economie en Recreatie	14
9. Veiligheid	15
10. Regionale Samenwerking	16
11. Financiën.....	17

Inleiding

De negen fracties van de nieuwe gemeenteraad hebben de thema's en dilemma's beschreven die de komende vier jaar het belangrijkste zijn voor de gemeente Teylingen.

In het Raadsprogramma 2022-2026 "Samen maken we Teylingen" hebben we op hoofdlijnen beschreven welke maatschappelijke uitdagingen in ieder geval aangepakt moeten worden.

De geschetste opgaven en oplossingsrichtingen leveren dilemma's op. De beschreven opgaven en dilemma's vereisen integraal denken en handelen.

Bijvoorbeeld:

- Hoe verhoudt woningbouw, duurzame energie en bereikbaarheid zich tot het open landschap?
- "Eerst bewegen, dan bouwen", is dat haalbaar?

Het raadsprogramma zal het uitgangspunt zijn voor het collegeprogramma. We gaan er vanuit dat het college de thema's van het raadsprogramma in samenhang meeneemt in het collegeprogramma en het uitvoeringsprogramma.

De fracties van VVD, CDA, D66, Trilokaal, GroenLinks, PvdA, Progressief Teylingen, Lijst Schenk, ChristenUnie.

1. Inwoners staan centraal

Maatschappelijke opgave:

We willen een gemeente zijn die wordt ervaren als toegankelijk, en laagdrempelig. Als bestuursorgaan zijn we duidelijk over onze rol, houding en wijze van communiceren in onze contacten. We werken samen met inwoners, ondernemers en organisaties. Initiatieven uit de samenleving worden met een open houding ontvangen. Ook betrekken we jongeren meer bij de politiek.

Lokale democratie:

Participatie gaat over de mogelijkheden voor inwoners*¹ om mee te denken en mee te doen in een vroeg stadium van een initiatief of vanaf het voortraject van beleids- en projectvorming.

Waar vinden de partijen elkaar op:

- We betrekken inwoners in een vroeg stadium bij het maken van beleid of het uitvoeren van projecten om mee te denken en te doen (denk hierbij aan beeldvormende sessies, wijkmarkten en klankbordgroepen).
- We gebruiken hiervoor verschillende hulpmiddelen die passen bij de doelgroepen die we of ons willen benaderen.
- Ook in de volgende fases van een project blijven we inwoners betrekken.
- We roepen inwoners op om ons uit te dagen (Right to Challenge).
- We nodigen jongeren uit de raad te voeden met hun ideeën.
- We zijn duidelijk over onze rol en die van betrokkenen bij participatietrajecten. Zo weet iedereen wat hij kan verwachten.
- We zeggen wat we doen en we doen wat we zeggen.
- Als raad zijn we zichtbaar. We zorgen ervoor dat we op de hoogte zijn van participatietrajecten.

Dienstverlening:

Dienstverlening gaat over contact van inwoners met het bestuur en ambtenaren.

¹ * Hieronder verstaan wij niet alleen inwoners maar ook ondernemers, organisaties, instellingen en belanghebbenden.

Waar vinden de partijen elkaar op:

- We zijn een betrouwbare overheid: we zeggen wat we doen en we doen wat we zeggen.
- We staan doorlopend in contact met inwoners, verenigingen, organisaties en ondernemers.
- We vinden dat dienstverlening open, met een luisterend oor, uitnodigend, oplossingsgericht moet zijn. Dit moet terug te zien zijn in de houding van alle betrokkenen, zowel raad, college, als ambtelijke organisatie.

2. Duurzaam wonen voor alle doelgroepen

Maatschappelijke opgave:

Wij staan voor de opgave om voldoende betaalbare- en passende woningen te doen realiseren voor de diverse doelgroepen in onze gemeente. De claims op de ruimte in Teylingen nemen toe en dat vraagt om innovatieve en creatieve oplossingen, ook binnen de bestaande woningvoorraad. Het veranderende klimaat vraagt om energiebesparing, duurzaam bouwen en vergroenen van de leefomgeving.

Huidig kader:

Woonagenda Holland Rijnland Woonvisie Teylingen (2020-2024)
--

Waar vinden de partijen elkaar op:

- We brengen doorstroming verder op gang door de verhuisketen te verlengen.
- We gaan hierover actief in gesprek met onze partners (denk aan STEK, Holland Rijnland en onze buurgemeenten).
- We realiseren een passende woning voor alle doelgroepen in Teylingen.
- De plannen uit de Woonvisie voeren we versneld uit, met regie op de woningmarkt door bijvoorbeeld het anti-speculatiebeding en zelfbewoningsplicht.
- We gaan in gesprek met eigenaren van leegstaande winkels en panden over herbestemming.
- Voor de vraag naar woonruimte is hoogbouw een optie.
- We gaan op zoek naar en staan open voor flexibele woonconcepten en geclusterde woonvormen (denk hierbij aan "tiny houses", tijdelijke woonunits en knarrenhofjes).
- We zetten in op de verdere verduurzaming van de bestaande woningvoorraad. We doen dit o.a. door het isoleren van woningen te stimuleren.
- Inwoners die een bijdrage willen leveren aan het verduurzamen van woningen, maar dit niet zelf kunnen financieren, worden hierin ondersteund.

- We zetten in op het verder vergroenen van de woonomgeving (denk aan het planten van meer bomen en het stimuleren van inwoners om hun eigen tuinen te vergroenen in plaats van te verstenen).

Dilemma's:

- Een groot deel van de partijen steunt het initiatief om hoogbouw mee te nemen in de bouwmogelijkheden. Daartoe moet worden bepaald wat onder hoogbouw wordt verstaan.
- Enkele partijen streven naar 30 procent sociale woningen in de totale woningvoorraad. Dit zou resulteren in een hoger percentage sociale woningbouw in de nieuwbouw².
- Er zijn verschillen in focus op de doelgroepen – heeft een bepaalde doelgroep waarom prioriteit?
- Het huisvesten van arbeidsmigranten.
- Hoe wil de raad omgaan met het bouwen in het buitengebied.
- Het voeren van een actief grondbeleid.
- Dilemma is of gemeentelijke middelen ingezet kunnen worden om de doelen uit de woonvisie te bereiken. Partijen zitten hier verschillend in.

² Huidig lokaal beleid is 30% sociale huurwoningen, regionaal beleid is 25% sociale huurwoningen (regionaal wordt dit geactualiseerd waarbij gesproken wordt over een percentage van 30%).

4. Zorg en Welzijn

Maatschappelijke opgave:

De zorg in Teylingen moet voor iedereen toegankelijk, betaalbaar en van goede kwaliteit zijn. De gemeente gaat uit van de eigen kracht van mensen en wil daar waar nodig is zoveel mogelijk hulp en ondersteuning (doen) bieden.

Goede zorg begint bij het welzijn van onze inwoners. Wij willen investeren in een gezonde levensstijl van onze inwoners. Ook willen wij eenzaamheid terugdringen en onze gewaardeerde vrijwilligers en mantelzorgers steunen en ontlasten.

De gemeente is sinds 2015 verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de jeugdzorg. Deze zorgtaken worden goed uitgevoerd, echter het slinken van de wachtlijsten en kosten blijven een uitdaging. Als gemeente zien wij oplossingen in het inzetten op preventie en vroegsignalering, meer samenwerking met partners en meer maatwerk in de jeugdzorg.

Huidig kader:

Maatschappelijke agenda Teylingen (is oordeelsvormend besproken in de raad) Beleidsnota Teylingen positief gezond 2021-2024.

Waar vinden de partijen elkaar op:

Jeugdzorg:

- De inzet van een praktijkondersteuner Jeugd bij de huisarts voortzetten.
- Jeugdzorg/ondersteuning ouders zoveel mogelijk in directe eigen omgeving organiseren.
- Cliëntondersteuning bevorderen.
- Preventie stimuleren door betere samenwerking tussen wijkteams, huisartsen, scholen, (sport-)verenigingen, jongerenwerkers, vrijwilligers, wijkagenten, veilig thuis.
- De administratieve druk op jeugdzorgprofessionals verminderen.

Eenzaamheid:

- Projecten opzetten en vrijwillige organisaties ondersteunen die het contact tussen inwoners stimuleren.
- Meer fysieke ontmoetingsplekken creëren, bijvoorbeeld activiteiten in buurtcentra.

Toegankelijkheid:

- Doorontwikkeling van de Sociale Kaart.
- Streven naar zorg die meer dichtbij georganiseerd is.
- Inwoners keuzevrijheid bieden via het integraal persoonsgebonden budget (I-PGB).
- Voor ieder gezin één aanspreekpunt en één toegangspoort tot de zorg.
- Toegang tot sport mogelijk maken voor iedereen (ouderen, mensen met een beperking, laag budget).

Mantelzorg:

- Passende respijtzorg organiseren om mantelzorgers te ontlasten.
- Ontmoeting tussen mantelzorgers stimuleren en een centrale plek oprichten waar mantelzorgers terecht kunnen voor informatie en ondersteuning.
- Meer waardering voor mantelzorgers tonen door bijvoorbeeld jaarlijkse attentie, dagjes uit organiseren en ondersteuning te bieden.

Dilemma's:

- Hoe krijg je iedereen aan het samenwerken?
- Hoe vult de raad zijn rol als opdrachtgever in (bijvoorbeeld bij de aanbesteding van de (jeugd-)zorg om kosten beheersbaar te houden en ruimte voor maatwerk te bieden?
- Moet er een drempel komen voor het gebruik van jeugdhulp en hoe hoog zou die moeten zijn?
- Moet het aantal aanbieders van zorg worden ingeperkt?

5. Onderwijs

Maatschappelijke opgave:

Goed onderwijs bepaalt de startkansen van kinderen, de hele samenleving heeft hier belang bij. We zien voor de komende jaren kansen in het verder verbeteren en verduurzamen van onze schoolgebouwen en verbeterde samenwerking tussen scholen en partners.

Waar vinden de partijen elkaar op:

- Streven naar het verbeteren en verduurzamen van schoolgebouwen met een groene omgeving (kwantificering).
- Stimuleer en regisseer de samenwerking in de "triple helix" (bedrijven, onderwijs, zorginstellingen en overheid).
- Voortzetten van de Kindergemeenteraad zodat kinderen zicht hebben op wat de gemeenteraad doet.
- Stimuleer kunst- en cultuurprojecten voor leerlingen.

6. Duurzaamheid en energie

Maatschappelijke opgave:

We staan voor de opgave om in 2050 klimaatbestendig en klimaatneutraal te zijn, zodat ook de generaties na ons prettig kunnen leven in Teylingen. De opgave tot verduurzaming is een opgave van ons allemaal: overheid, ondernemers, inwoners en het maatschappelijk middenveld dragen allemaal hun steentje bij en werken samen om de doelstellingen te halen die zijn geformuleerd in het Klimaatakkoord. Als gemeente geven we het goede voorbeeld en trekken we samen op vanuit de gezamenlijke opgave.

Huidig kader:

Klimaatakkoord Lokale energiestrategie Regionale energiestrategie Transitievisie warmte Teylingen Ambitie klimaatadaptatie Teylingen
--

Waar vinden de partijen elkaar op:

- We ondersteunen lokale initiatieven die bijdragen aan de duurzaamheidsambities.
- We geven zelf het goede voorbeeld door de openbare ruimte te vergroenen.
- We informeren over en enthousiasmeren inwoners actief voor het groener maken van hun woonomgeving.
- We gaan aan de slag met klimaatadaptatie (zoals hemelwater en biodiversiteit).
- We gaan oplossingen zoeken voor energiearmoede (isolatie woningen en zonnepanelen).
- We voeren de Transitievisie warmte en de Lokale Energie Strategie voortvarend uit.
- De duurzaamheidslening blijft bestaan.
- We maken plaats voor duurzame mobiliteit (wandelen- en fietspaden en openbaar vervoer).
- We kopen circulair in.

Dilemma's:

- Hoe gaan we de ambities halen? Met het plukken van het laaghangend fruit (isoleren en zonnepanelen op daken) halen we onze ambities niet.
- Over het ruimte maken voor windenergie en zonneparken verschillen de meningen.
- Hoe en in hoeverre kunnen publieke middelen ingezet worden om de duurzaamheidsambities te bereiken.

7. Een bereikbaar Teylingen

Maatschappelijke opgave:

De bereikbaarheid van onze regio staat onder druk, dit heeft invloed op de economie, leefbaarheid en het milieu van onze gemeente. Door regionaal samen te werken pakken we de mobiliteitsopgave op en de verkeersveiligheid voor onze dorpen aan. Ook het verbeteren van de verkeersveiligheid op wijkniveau pakken we op.

Huidig kader:

Regionale strategie mobiliteit Holland Rijnland Regionale Omgevingsagenda Centrumvisie Teylingen Uitvoeringsagenda Centrumvisie Mobiliteitsplan Teylingen (opiniërende fase)
--

Waar vinden de partijen elkaar op:

- We werken regionaal samen om de bereikbaarheid van de regio te verbeteren en knelpunten aan te pakken.
- Inzetten op het (versneld) uitvoeren van de Centrumvisie.
- Eerst bewegen dan bouwen.
- We werken aan de verkeersveiligheid in onze dorpen door onveilige verkeerssituaties versneld aan te pakken conform de knelpuntenlijst.
- We maken ruimte om optimaal gebruik te kunnen maken van beschikbare fondsen en subsidies om de infrastructuur te verbeteren.
- We zetten verder in op duurzame mobiliteit (te denken valt aan de bereikbaarheid met behulp van OV en uitbreiding van fiets- en wandelnetwerk).
- We verbeteren de bereikbaarheid van centra en openbare gebouwen voor mensen met een beperking, conform VN-verdrag Handicap.

Dilemma's:

- Het gebrek aan doorstroming in Teylingen heeft een regionale oorzaak. In de regio ligt de besluitvorming. Plaatselijk verschillen de partijen over de oplossingen.
- Partijen verschillen van mening over de maximumsnelheid binnen de bebouwde kom.
- Partijen verschillen van mening over de parkeernorm(en).

8. Economie en Recreatie

Maatschappelijke opgave:

We willen een welvarende en toekomstbestendige gemeente zijn met aantrekkelijke recreatiegebieden voor inwoners en toeristen. We ondersteunen ondernemers die zich hierop richten. We zoeken de samenwerking met de regio, ook op dit terrein. We zorgen voor goed bereikbare dorpen en zien erop toe dat Teylingen een aantrekkelijk gemeente blijft om te ondernemen.

Huidig kader:

Economische visie Duin – en Bollenstreek Uitvoeringsagenda Duin – en Bollenstreek Visie op Recreatie en Toerisme Teylingen Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport

Waar vinden de partijen elkaar op:

- We zetten in op duurzaam, groen en actief toerisme.
- De Kaag als recreatiegebied biedt kansen voor Teylingen.
- We voeren de Centrumvisie (versneld) uit.
- We versterken de regionale samenwerking.
- We ontwikkelen de ruïne van Teylingen verder.
- We stimuleren innovatief en circulair ondernemerschap.
- We willen regelgeving vereenvoudigen voor ondernemers.
- We zijn het eens over de noodzaak tot herijking van het ISG-beleid.

Dilemma's:

- Er zijn verschillende meningen en inzichten over het ISG-beleid. Ook over de regionale samenwerking en rol van de GOM in de uitvoering.

9. Veiligheid

Maatschappelijke opgave:

Veiligheid vormt de basis voor een aantrekkelijke, veerkrachtige en weerbare samenleving. Wij willen dat iedereen in Teylingen zich veilig voelt. Teylingen is een relatief veilige gemeente, toch wordt dit niet altijd zo ervaren. De gemeente zet in op preventie, communicatie en handhaving om de veiligheidsbeleving te verbeteren en de criminaliteit aan te pakken.

Huidig Kader:

Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 Teylingen

Waar vinden de partijen elkaar op:

- We willen de samenwerking tussen de verschillende partijen intensiveren. Bijvoorbeeld tussen bewoners, ondernemers, buurt- en jongerenwerkers, scholen, veilig thuis en de politie. Onder andere door middel van voorlichting en Whatsapp-buurtgroepen.
- We willen een betere zichtbare handhaving
- We willen het onderwerp digitale criminaliteit aanpakken.
- We willen samenwerken met organisaties om pesten, discriminatie en racisme tegen te gaan.
- We willen de succesvolle regionale samenwerking tussen de politie, het OM en de gemeentes Hillegom en Lisse voortzetten.
- We informeren en communiceren over de resultaten van de veiligheidsaanpak.

Dilemma's:

- Geeft investeren in een hardere aanpak zoals meer blauw op straat het gewenste effect op de maatschappelijk opgave van veiligheid. Partijen zitten hier verschillend in?

10. Regionale Samenwerking

Regionaal samenwerken

Samenwerking met andere partijen aan dezelfde opgaven biedt de kans om efficiënter problemen aan te pakken. De raad moet vroegtijdig de kaderstellende en controlerende rol in de regio, zowel inhoudelijk als financieel, pakken.

Door op de verschillende niveaus, lokaal regionaal, of zelfs landelijk samen op te trekken ontstaat er ruimte. Denk hierbij aan samenwerking met provincies, buurgemeenten, de Veiligheidsregio, VNG, Leidse regio of bijvoorbeeld de MRA.

Daarnaast ligt de uitvoering van veel opgaven bij gemeenschappelijke regelingen en/of verbonden partijen. Denk hierbij aan mobiliteit of de inzet van gelden voor de jeugdzorg.

Waar vinden de partijen elkaar op:

De raad wil tijdig geïnformeerd worden door samenwerkingsverbanden, waardoor vroegtijdige controle en kaderstelling te realiseren is. Zo kan de gemeenteraad tijdig sturen op het beleid en de uitvoering van de gemeenschappelijke regelingen.

In het advies van de verkenner wordt verder ingegaan op de mogelijkheden voor regionale samenwerking

11. Financiën

Maatschappelijke opgave:

Gemeente Teylingen staat voor de opgave om in financieel en economisch onzekere tijden toekomstbestendig te begroten en om weerbaar te zijn tegen financiële consequenties van verschillende crises, zoals de coronapandemie en de oorlog in Oekraïne.

Huidig Kader:

Financiële meerjarenbegroting Teylingen ³
--

Waar vinden de partijen elkaar op:

- We werken aan een sluitende begroting (in deze raadsperiode 2022-2026).
- De algemene reserve mag gedeeltelijk aangewend worden voor maatschappelijke investeringen.
- We zetten samen met onze partners (regiogemeenten, provincie en VNG) in op een sterke lobby richting het Rijk voor financiering van de extra taken die op gemeenten afkomen.
- We verstevigen ons accounthouderschap van verbonden partijen, door aan het begin de doelen te benoemen en de daarbij behorende financiën.

Dilemma's:

- Wanneer kan de algemene reserve ingezet worden, voor welk doel en hoeveel geld?
- De fracties zitten verschillend in de wijze van het dekken van tekorten.

3

In de begroting is de viertrapsraket over wat te doen bij tekorten:

1. Verwerven van extra inkomsten.
2. Inruilen van oud voor nieuw.
3. Verminderen van kosten.
4. Bij uitzondering inzetten van de algemene reserve: alleen wanneer de stappen 1 t/m 3 geen of niet voldoende soelaas bieden.